Tłumacz w (nie)bezpiecznym świecie

PROGRAM KONFERENCJI
19–26 października 2024 r.

KONFERENCJA

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
organizowana we współpracy
z **Uniwersytetem Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie**

„Tłumacz w (nie)bezpiecznym świecie"

PROGRAM KONFERENCJI

19–26 października 2024 r.

- 19 października 2024 r. – sesja plenarna stacjonarna/streaming UKEN, Aula Główna, ul. Podchorążych 2, Kraków
- 21–25 października 2024 r. – warsztaty przekładu online
- 26 października 2024 r. – sesja plenarna online

Organizator:

TEPiS POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH

Współorganizator:

uken Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Pod patronatem Wydawnictwa:

C.H.BECK

SOBOTA, 19 października 2024 r.

UKEN, Aula Główna, ul. Podchorążych 2, Kraków

SESJA PLENARNA
(stacjonarna/streaming)

09.00–09.30	*Rejestracja uczestników*
09.30–09.45	Otwarcie Konferencji / Powitanie **dr Marta Czyżewska** – prezes PT TEPIS **dr hab. A.D. Kubacki, prof. UKEN**
09.45–11:45	**podkom. Dariusz Śpicha, asp. Michał Królik** – z ramienia Zarządu w Krakowie Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości Jak bezpiecznie poruszać się w cyberprzestrzeni?
	11.45–12.00 przerwa na kawę
12.00–13.00	**Małgorzata Rokosz** – Sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie Praktyczne aspekty pracy tłumacza w sądzie z perspektywy sędziego
13.00–13.45	**dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UKEN** O pułapkach czyhających na tłumacza przysięgłego w Polsce
13.45–14.15	**dr Danuta Kierzkowska** – Prezes Honorowa PT TEPIS Maria Metzler – założycielka Małopolskiego Koła TEPIS Wręczenie upominków przedstawicielom Małopolskiego Koła TEPIS Uroczyste wręczenie nagrody PT TEPIS „LAUR TŁUMACZA 2024”
	14.15–15.15 przerwa na obiad
15.15–16.00	**mgr Zofia Rybińska** – Prezes Honorowa PT TEPIS Zawodowe dylematy etyczne tłumacza przysięgłego
16.00–16.45	**prof. dr hab. Maria Piotrowska (UJ)** Edukacja tłumacza przysięgłego w świecie zagrożeń
16.45–17.30	**dr Jan Gościński (UKEN)** Ortografia i nazwy zawodów po nowemu. Zmienione zasady pisowni i feminatywy
17.30	**Zakończenie sesji plenarnej**

19.00 Kolacja integracyjna
w krakowskiej restauracji PATIOTEKA, ul. Św. Gertudy 12
(Leonardo Boutique Hotel)

XXXVIII WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

21–25 października 2024 r. (udział w trybie online)

PONIEDZIAŁEK, 21 października 2024 r.

SEKCJA NIEMIECKA – dr Marta Czyżewska

17.00–17.05 Otwarcie obrad

17.05–17.50 **mgr Tatiana Kaczorowska**
Ustawa o ochronie sygnalistów – problematyka i podstawowa terminologia polsko-niemiecka

17.55–18.40 **dr Magdalena Łomzik**
Polskie i niemieckojęzyczne nazwy stanowisk lekarskich w tłumaczeniu

18.50–20.20 **dr hab. Artur D. Kubacki, prof. UKEN**
Tłumaczenie nazw zawodów w parze językowej polski-niemiecki – wczoraj i dziś

20.25–20.55 **dr Izabela Kein**
Zawód tłumacza przysięgłego w Niemczech w świetle nowego ustawodawstwa. Wymagania egzaminacyjne i uznawanie kwalifikacji zdobytych zagranicą

20.55–21.00 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SEKCJA FRANCUSKA – prof. dr hab. Beata Kędzia-Klebeko

17.15–17.20 Otwarcie obrad

17.20–18.05 **mgr Anna Piątkowska**
Aspekty bezpieczeństwa pracy tłumacza

18.10–18.55 **mgr Anna Wilczyńska**
Tłumaczenie ustne w sytuacjach stresujących – omówienie przypadków tłumaczeń dla policji z udziałem francuskojęzycznych klientów

19.00–19.45 **mgr Jacek Giszczak**
Tłumacz wobec zmian zachodzących w języku

19.50–20.35 **dr hab. Jolanta Rachwalska Von Rejchwald, prof. UMCS**
Insekt czy mucha? Między pewnością a niepewnością, generalizacją a precyzją, czyli o antropo/hipero/hiponimach w tłumaczeniach tekstów literackich i popularnonaukowych

20.40–21.25 **dr hab. Pierre-Frédéric Weber, prof. US**
Le traducteur et le robot. Les défis de l'intelligence artificielle

21.25–21.30 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

XXXVIII WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

21–25 października 2024 r. (udział w trybie online)

WTOREK, 22 października 2024 r.

SEKCJA TŁUMACZEŃ AUDIOWIZUALNYCH – mgr Aleksandra Hasior

17.00–17.05 Otwarcie obrad

17.05–17.35 **mgr Krzysztof Kowalczyk**
Tłumaczenie audiowizualne – czarna owca wśród przekładów – branża AVT w zarysie

17.45–18.15 **dr Anna Jankowska**
Czy i po co tłumaczyć audiodeskrypcję

18.30–19.00 **dr Agnieszka Walczak**
Udomowienie czy egzotyzacja? Jak radzić sobie z elementami kulturowymi w audiodeskrypcji

19.10–19.40 **dr Magdalena Szpilman**
Tłumaczenie medycznych materiałów audiowizualnych – wyzwanie, inspiracja, odpowiedzialność

19.50–20.20 **mgr Łukasz Gładkowski**
Tłumaczenie w branży gier wideo – droga przez mękę

20.30–21.00 **mgr Joanna Unton-Cieślak**
Jak zostać ulubionym tłumaczem producenta wersji lektorskich, czyli szeptanki od kulis

21.00–21.10 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SEKCJA ORIENTALNA – dr Emilia Wojtasik-Dziekan

17.15–17.20 Otwarcie obrad

17.20–18.50 **dr hab. Joanna Grzybek**
Problematyka tłumaczenia chińskojęzycznych umów sprzedaży w obrocie międzynarodowym

18.50–19.35 **dr Emilia Wojtasik-Dziekan**
Dzierżawa a najem – kilka słów o koreańskich i polskich umowach w świetle przepisów prawa cywilnego na wybranych przykładach

19.35–19.40 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

XXXVIII WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

21–25 października 2024 r. (udział w trybie online)

ŚRODA, 23 października 2024 r.

SEKCJA HISZPAŃSKA – mgr Dorota Twardo

17.00–17.05	Otwarcie obrad
17.05–17.45	**dr Katarzyna Popek-Bernat** Wykorzystanie sztucznej inteligencji w tłumaczeniach prawniczych w parze językowej hiszpański-polski
17.45–18.25	**mgr Alicja Serafin** Latynoamerykański ekspres tłumaczeniowy – terminología jurídica, traductores e intérpretes jurados en Latinoamérica
18.25–19.05	**mgr Daniela Banaszkiewicz de Vela** Tłumaczenie gwatemalskich dokumentów. Wybrane zagadnienia
19.05–19.45	**mgr Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk** Prawo karne w praktyce: o łatwych słowach w trudnych kontekstach
19.45–20.55	**mgr Anna Poławska, mgr Katarzyna Bondaruk-Augustyńczyk, mgr Dorota Twardo (moderatorki)** Tertulia: Tłumaczenie KRS-ów i Registros Mercantiles
20.55–21.05	Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SEKCJA ROSYJSKA – mgr Urszula Deja

17.15–17.20	Otwarcie obrad
17.20–18.20	**dr Larisa Kolobkova** Некоторые неочевидные «критические ошибки» в переводах с польского на русский язык текстов из области уголовного права
18.20–19.05	**dr Małgorzata Kulikowska** Praktyczne zagadnienia tłumaczenia umów deweloperskich z języka polskiego na język rosyjski
19.20–20.20	**dr Magdalena Majchrzyk** Egzamin na tłumacza przysięgłego języka rosyjskiego – uwagi praktyczne
20.20–20.50	**dr Dariusz Gancarz** Czyn zabroniony a przestępstwo. Klasyfikacja przestępstw (ciężar, wina, forma czynu, skutek, typ, tryb ścigania)
20.50–21.00	Podsumowanie i zakończenie warsztatów

XXXVIII WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

21–25 października 2024 r. (udział w trybie online)

CZWARTEK, 24 października 2024 r.

SEKCJA WŁOSKA – dr Łukasz J. Berezowski

17.00–17.05 Otwarcie obrad

17.05–18.00 **dr Łukasz Jan Berezowski**
Biegły tłumacz języka polskiego w postępowaniu karnym we Włoszech w kontekście nowelizacji prawa karnego procesowego (reforma Cartabii)

18.00–19.30 **dr Roberto Privitera**
Warsztat tłumaczenia prawniczego: przekazanie skazanego-cudzoziemca do wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności w kraju jego pochodzenia

19.30–21.00 **dott.sa Ewa Wawszczak**
Warsztat tłumaczenia medycznego: opinia sądowo-psychiatryczna podejrzanego w postępowaniu karnym we Włoszech

21.00–21.05 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SEKCJA UKRAIŃSKA – dr Maja Werbeniec-Michalak

17.15–17.20 Otwarcie obrad

17.20–18.05 **dr Maja Werbeniec-Michalak**
Transliteracja na styku języków – radzieckie vs. ukraińskie dokumenty stanu cywilnego

18.05–18.50 **mgr Dorota Pawałowska**
Nazwy geograficzne z obszaru Ukrainy

18.50–19.35 **mgr Yuliya Gogol**
Zbrodnie wojenne: nazewnictwo ukraińskich organów ścigania i słownictwo

19.35–20.05 **mgr Vadym Rekel**
Rola tłumacza w postępowaniu karnym o przestępstwo oszustwa metodą na Blik – wybrane praktyczne zagadnienia

20.05–20.35 **mgr Vadym Rekel**
Podatkowe i księgowe aspekty prowadzenia kancelarii tłumacza przysięgłego, czyli jak płacić mniej podatków

20.35–20.45 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

XXXVIII WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

21–25 października 2024 r. (udział w trybie online)

PIĄTEK, 25 października 2024 r.

SEKCJA ANGIELSKA – dr Aleksandra Podgórniak-Musil

17.00–17.05 Otwarcie obrad

17.05–17.55 **mgr Jagoda Ratajczak**
Co błędy w prasowych tłumaczeniach mówią nam o amerykańskim prawie… i czego nas uczą o (tłumaczeniowej) ostrożności

18.00–18.55 **mgr Wojciech Wołoszyk**
Dał nam przykład Bonaparte, jak tłumaczyć mamy: Kodeksy cywilne Luizjany i Quebecu jako narzędzia w warsztacie polskiego tłumacza prawniczego

19.00–19.55 **dr hab. Aleksandra Matulewska, prof. UAM**
O roli tłumacza w zapewnieniu przestrzegania praw człowieka w toku postępowań sądowych

20.00–20.55 **mgr Anna Setkowicz-Ryszka**
Czy postedycja tekstów prawnych po DeepL to rzeczywiście kaszka z mleczkiem?

20.55–21.00 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SEKCJA CZESKA – dr Anna Szuster

17.15–17.20 Otwarcie obrad

17.25–18.20 **mgr Marian Martynek**
Zagadnienia z zakresu przekładu terminologii podatkowej na przykładzie decyzji sądowych o tematach podatkowych

18.20–19.20 **PhDr. Jiří Muryc, Ph.D**
Překlad a lokalizace *on-line* portálu pro výuku polštiny jako cizího jazyka

19.20–19.45 **dr Anna Szuster**
Networking – rozmowy z tłumaczami, wymiana doświadczeń

19.45–19.55 Podsumowanie i zakończenie warsztatów

SOBOTA, 26 października 2024 r.

SESJA PLENARNA

(udział w trybie online)

09.30–09.40 Otwarcie sesji plenarnej

09.40–10.10 **dr Małgorzata Ożga-Ulla**
Walka z cyberprzestępczością w Unii Europejskiej

10.10–11.10 **dr Dariusz Koźbiał**
Samorządność zawodu tłumacza przysięgłego jako zawodu zaufania publicznego

11.10–11.30 przerwa

11.30–12.00 **mgr Anna Setkowicz-Ryszka**
„Translatoryczny Sherlock", który wie, że w tłumaczeniu prawniczym „nie można iść na skróty". Co doświadczeni tłumacze prawniczy mówią o sobie w ankiecie

12.00–12.45 **dr Marta Czyżewska**
Ankieta dla tłumaczy przysięgłych 2024 – jakich zmian oczekujemy w przyszłości?

12.45–13.30 Dyskusja i zakończenie konferencji

Organizatorzy zastrzegają sobie możliwość wprowadzenia drobnych zmian w programie.

WARUNKI UCZESTNICTWA

Konferencja PT TEPIS z XXXVIII Warsztatami Przekładu Specjalistycznego, przygotowana we współpracy z Uniwersytetem Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie odbędzie się w trybie hybrydowym:

- stacjonarnie – 19.10.2024 r. (sobota) miejscem obrad będzie Aula Główna UKEN w Krakowie (ul. Podchorążych 2);
- online:
  – w dniach 21–25.10.2024 r. (poniedziałek–piątek) popołudniami odbędą się XXXVIII Warsztaty Przekładu Specjalistycznego w sekcjach tłumaczeniowych oraz w sekcji audiowizualnej;
  – w dniu 26.10.2024 r. (sobota) sesja plenarna i zakończenie konferencji;

1. Istnieje możliwość wykupienia uczestnictwa w całości Konferencji lub wyłącznie w części online.
2. Wpisowe obejmuje uczestnictwo w części plenarnej i w jednej wybranej sekcji tłumaczeniowej (lub audiowizualnej) – istnieje możliwość wykupienia dostępu do kolejnej sekcji.
3. UWAGA! Każdego dnia (21–25.10.2024 r.) warsztaty w dwóch sekcjach odbywają się równolegle, dlatego przed decyzją o zakupie dodatkowej sekcji prosimy o zapoznanie się ze szczegółami programu. Warsztaty nie są nagrywane, a uczestnictwo jest możliwe wyłącznie na żywo.
4. Uczestnicy Konferencji PT TEPIS online mogą dokupić pakiet konferencyjny (notes, smycz, torbę, długopis i notes na spirali) w cenie 70 zł (plus 20 zł opłata pocztowa, wysyłka na terenie Polski; koszty wysyłki zagranicznej należy uzgodnić z Biurem PT TEPIS).
5. Osoby, którym nie oferujemy ich sekcji tłumaczeniowej, prosimy o kontakt z Biurem (rabat 70 zł).
6. Zakup uczestnictwa w e-sklepie TEPIS: https://tepis.org.pl/sklep/
7. Członkowie TEPIS-u, którzy opłacili składki członkowskie (w tym za rok bieżący), po zalogowaniu się otrzymują rabat automatycznie.
8. W przypadku pytań, problemów z logowaniem lub zakupem dostępu do warsztatów w dodatkowej sekcji tłumaczeniowej prosimy o kontakt: tepis@tepis.org.pl.
9. Konferencja jest zorganizowana na zasadach non profit.

WPISOWE	Członkowie PT TEPIS oraz studenci i słuchacze studiów translatorycznych	Członkowie innych stowarzyszeń tłumaczy	Osoby niezrzeszone
Konferencja PT TEPIS – całość • udział w sesji plenarnej 19.10.2024 r. (stacjonarnie) i 26.10.2024 r. (online) • udział w jednej wybranej sekcji tłumaczeniowej (lub audiowizualnej) online • materiały konferencyjne udostępnione przez prelegentów • pakiet konferencyjny	**400 zł**	**600 zł**	**700 zł**
Konferencja PT TEPIS – udział tylko online • udział w sesji plenarnej 19.10.2024 r. (streaming) i 26.10.2024 r. (online) • udział w jednej wybranej sekcji tłumaczeniowej (lub audiowizualnej) online • materiały konferencyjne udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej)	**250 zł**	**400 zł**	**500 zł**
Opcja 1: „pakiet konferencyjny" dla uczestników online; w sprawie wysyłki za granicę prosimy o kontakt z Biurem.	**70 zł** + 20 zł koszt wysyłki w Polsce	**70 zł** + 20 zł koszt wysyłki w Polsce	**70 zł** + 20 zł koszt wysyłki w Polsce
Opcja 2: udział w warsztatach w dodatkowej sekcji tłumaczeniowej (lub audiowizualnej)	**70 zł**	**70 zł**	**70 zł**
Opcja 3: spotkanie integracyjne Restauracja PATIOTEKA, ul. Św. Gertudy 12 (Leonardo Boutique Hotel), sobota 19.10.2024 r.	**150 zł**	**150 zł**	**150 zł**

ABSTRAKTY I BIONOTY

SESJA PLENARNA, 19 PAŹDZIERNIKA 2024 R.

podkom. DARIUSZ ŚPICHA, asp. MICHAŁ KRÓLIK – z ramienia Zarządu w Krakowie Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości.

Jak bezpiecznie poruszać się w cyberprzestrzeni

Cyberhigiena jest kluczowym elementem współczesnego życia w dobie intensywnej cyfryzacji. Obejmuje zestaw praktyk i strategii mających na celu ochronę danych osobowych, prywatności oraz bezpieczeństwa *online*. Podczas prelekcji zostaną omówione podstawowe zasady cyberhigieny, takie jak: tworzenie silnych haseł, regularne aktualizowanie oprogramowania, unikanie podejrzanych linków i załączników, korzystanie z oprogramowania antywirusowego oraz zarządzanie ustawieniami prywatności na platformach społecznościowych. Stosowanie tych zasad jest niezbędne w celu minimalizacji ryzyka cyberataków, kradzieży tożsamości oraz innych form cyberprzestępczości.

MAŁGORZATA ROKOSZ – sędzia Sądu Okręgowego w Krakowie IV Wydziału Karnego Odwoławczego, wcześniej Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie II Wydziału Karnego.

Praktyczne aspekty pracy tłumacza w sądzie z perspektywy sędziego

Celem wystąpienia jest przedstawienie roli tłumacza w postępowaniu sądowym oraz praktycznych aspektów pracy tłumacza w sądzie. W pierwszej części wystąpienia zostaną przedstawione zagadnienia prawne dotyczące pozycji tłumacza w regulacjach procesowych. Na tym tle zostanie przedstawiona problematyka wezwania tłumacza na potrzeby konkretnych postępowań, jego rola ze szczególnym uwzględnieniem praktycznych aspektów pracy tłumacza z perspektywy sędziego. W drugiej części wystąpienia zostanie poddana analizie ochrona tłumacza stosownie do treści art. 245 kodeksu karnego. Ostatnia część wystąpienia zostanie poświęcona szczególnej roli tłumacza jako gwaranta rzetelnego procesu z odniesieniem do konkretnych przypadków z praktyki orzeczniczej.

← powrót

dr hab. ARTUR D. KUBACKI, prof. UKEN – kierownik Katedry Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii UKEN w Krakowie od 2014 r.; tłumacz przysięgły języka niemieckiego od 1998 r. Jest autorem/współautorem oraz redaktorem/współredaktorem 24 książek z zakresu przekładoznawstwa i glottodydaktyki, a także autorem lub współautorem ponad 130 artykułów, recenzji i tłumaczeń z dziedziny przekładu specjalistycznego oraz dydaktyki przekładu. Od 2005 r. jest członkiem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych oraz od 2007 r. konsultantem, a następnie od 2013 r. członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego w Ministerstwie Sprawiedliwości. Jest biegłym w zakresie jurylingwistyki przy Sądzie Okręgowym w Krakowie. Otrzymał nagrodę Laur Tłumacza 2020 od PT TEPIS w Warszawie.

O pułapkach czyhających na tłumacza przysięgłego w Polsce

Celem referatu jest przedstawienie pułapek, które może napotkać tłumacz przysięgły. Zasadniczą rolą polskiego tłumacza przysięgłego jest sporządzanie tłumaczeń dla organów ścigania oraz organów wymiaru sprawiedliwości. Tłumacze są obecni przy zeznaniach czy zawiadomieniach składanych przez osoby niewładające językiem polskim; uczestniczą w postępowaniach karnych i gospodarczych podczas przesłuchań na policji, w prokuraturze; tłumaczą na sali sądowej w sprawach cywilnych; wspomagają klientów zagranicznych przy załatwianiu formalności w urzędzie stanu cywilnego lub przy zakładaniu spółki z obcym kapitałem w kancelarii notarialnej. Pułapki – podzielone na formalne, merytoryczne oraz pozamerytoryczne – zostaną przedstawione w oparciu o praktykę zawodową prelegenta oraz sprawy rozpatrywane przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej.

---

dr DANUTA KIERZKOWSKA – inspiratorka powstania i założycielka Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS w 1990 roku, prezes Towarzystwa TEPIS w latach 1990–2014 (od 2005 roku – PT TEPIS), od 2014 roku – Prezes Honorowy PT TEPIS, od 2024 – Prezes Założyciel PT TEPIS. Absolwentka filologii orientalnej Uniwersytetu Warszawskiego (1963), tłumacz przysięgły języka angielskiego od 1970 roku. Wiceprezes Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich w latach 1985–89 i 1999–2002. Inspiratorka koncepcji i współautorka pierwszego programu Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy w ILS UW. Redaktor naczelna Wydawnictwa Translegis (1990–2021). Założyciel i redaktor czasopisma specjalistycznego „Lingua Legis" w latach 1994–2015. Autorka „Vademecum tłumacza przysięgłego" (1985) wydanego przez Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich. Autorka lub współautorka książek: „Kodeks tłumacza sądowego" (1991), „Tłumaczenie prawnicze" (2002), „Kodeks tłumacza przysięgłego z komentarzem" (2005, 2011), "Tłumacz przysięgły. Status prawny i zawodowy" (2018), współautor i redaktor innych publikacji. Nauczyciel metodologii tłumaczenia prawniczego oraz statusu prawnego i etyki zawodowej tłumacza w ILS UW (IPSTK) w latach 1998–2015 oraz na innych uniwersytetach i uczelniach.

← powrót

mgr ZOFIA RYBIŃSKA – mgr filologii angielskiej i absolwentka studiów podyplomowych (IPSKT) w Instytucie Lingwistyki Stosowanej, Uniwersytetu Warszawskiego, członek-założyciel Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Ekonomicznych i Sądowych TEPIS w 1990 roku, była przewodnicząca Komisji Rewizyjnej jednej kadencji, wiceprezes Towarzystwa TEPIS trzech kadencji, sekretarz Kolegium Ekspertów, członek Kolegium Doskonalenia Zawodowego, przewodnicząca Sekcji Angielskiej PT TEPIS od chwili powstania Sekcji w 1993 roku do 2014 roku; członek ekspert PT TEPIS; prezes PT TEPIS w latach 2014–2021. Od 2021 roku pełni funkcję Prezesa Honorowego PT TEPIS.

Zawodowe dylematy etyczne tłumacza przysięgłego

W dobie dużego postępu, przemian społecznych i politycznych zachwianiu ulega świat wartości, którymi kierujemy się w życiu. Niektórzy w pogoni za dobrami materialnymi zapominają o podstawowych zasadach współżycia. Nie wszyscy tłumacze przysięgli przestrzegają zasad etyki propagowanych przez PT TEPIS w Kodeksie zawodowym tłumacza przysięgłego, a Kodeks ten zalecany jest tłumaczom do stosowania także przez organ ustanawiający tłumaczy przysięgłych. Zasady etyczne są bardzo ważne we wzajemnych relacjach pomiędzy przedstawicielami naszego zawodu i w wykonywaniu zawodu tłumacza przysięgłego. Mają one wpływ na konsolidację całej grupy zawodowej, pozytywny odbiór tłumaczy przysięgłych w społeczeństwie, w tym na rangę zawodu. Gdzie leżą przyczyny powstawania problemów w przestrzeganiu zasad etyki, czy tkwią na zewnątrz czy wewnątrz środowiska tłumaczy? Z jakimi dylematami spotykamy się wykonując zawód tłumacza przysięgłego? Dyskusja o etyce tłumaczy przysięgłych wydaje się być wciąż istotna.

---

prof. dr hab. MARIA PIOTROWSKA – tłumacz przysięgły języka angielskiego, nauczyciel i badacz przekładu; profesor UJ, kierownik Katedry Przekładoznawstwa i Studiów Podyplomowych dla Tłumaczy UJ, autorka publikacji przekładoznawczych (ostatnia monografia *Translation. Inspirations We Live by* z 2022 roku); członkini Komisji Językoznawstwa PAN, członkini European Society for Translation Studies, członkini i współzałożycielka Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Komunikacji Językowej i redaktorka serii tłumaczeniowej TERTIUM, redaktorka tematyczna działu dydaktycznego *Między Oryginałem a Przekładem*, założycielka i przewodnicząca Konsorcjum do Badań nad Edukacją Tłumaczy. Jej zainteresowania badawcze to przekładoznawstwo jako autonomiczna dyscyplina wiedzy, metodologie badań przekładoznawczych, metodyka nauczania i dydaktyka przekładu, proces decyzyjny tłumacza, socjologia przekładu, przekład specjalistyczny.

Edukacja tłumacza przysięgłego w świecie zagrożeń

Kompleksowa rzeczywistość trzeciej dekady XXI wieku nie jest czasem stabilnych modeli edukacyjnych, wręcz przeciwnie – obecne programy nauczania w wielu dziedzinach

wymagają dynamicznych aktualizacji i reagowania na potrzeby rynku, a przekładoznawstwo – obszar, w który wpisują się studia tłumaczeniowe, jest tego dobrym przykładem. Referat podejmuje zagadnienie praktycznego kształcenia tłumacza przysięgłego w obrębie studiów II stopnia oraz analizuje wzajemne powiązania między tymi aspektami teoretycznego przekładoznawstwa, które mogą być przydatne w lepszym przygotowaniu do profesji tłumacza wykonującego tłumaczenia poświadczone; a tematami zawodowymi, które mogą być wprowadzane w konkretnym kontekście edukacyjnym, to znaczy na uniwersyteckich studiach magisterskich w Polsce. Kluczową kwestią jest etyka tłumacza przysięgłego jako osoby zaufania publicznego w świecie realnych zagrożeń militarnych, cybernetycznych i wirtualnych. Wielowymiarowość pracy tłumacza przysięgłego staje się platformą do dyskusji w sali akademickiej, pobudzając do myślenia krytycznego, rozwiązywania problemów i konstruktywnego podejmowania decyzji, a więc wpisuje się w model tłumaczenia strategicznego.

---

dr JAN GOŚCIŃSKI – absolwent polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i anglistyki na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach. Jego praca doktorska (Uniwersytet Wrocławski) jest poświęcona problemom przekładu angielskich orzeczeń w sprawach karnych. Jest adiunktem w Katedrze Dydaktyki Przekładu w Instytucie Filologii Angielskiej na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Pracuje także jako tłumacz przysięgły języka angielskiego. Jego zainteresowania badawcze skupiają się na przekładzie specjalistycznym, zwłaszcza prawnym i prawniczym.

Ortografia i nazwy zawodów po nowemu. Zmienione zasady pisowni i feminatywy

Celem wystąpienia jest, po pierwsze, omówienie i ocena zmian wybranych zasad ortografii wprowadzonych przez Radę Języka Polskiego, które będą obowiązywać od 1 stycznia 2026 roku (na przykład, nazwy mieszkańców miast i dzielnic będą pisane wielką, a nie małą literą). Drugi temat zostanie poświęcony stosowaniu feminatywów oraz osobatywów, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości języka polskiego w zakresie ich tworzenia. Prelegent skupi się także na wymienieniu argumentów przemawiających *za* i *przeciw* użyciu feminatywów i osobatywów.

SEKCJE TŁUMACZENIOWE

SEKCJA NIEMIECKA, 21 października 2024 r.

mgr TATIANA KACZOROWSKA – tłumacz przysięgły języka niemieckiego, tłumacz w dziale *German Desk* międzynarodowej kancelarii prawnej we Wrocławiu. Od 2022 r. prowadzi własną Kancelarię Tłumacza Przysięgłego Języka Niemieckiego we Wrocławiu. Jest absolwentką filologii germańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, studiów podyplomowych na Uniwersytecie w Heidelbergu, kursu Intensivkurs Dolmetschen w Germersheim, Szkoły Prawa Polsko-Niemieckiego na Uniwersytecie we Wrocławiu/Uniwersytecie Humboldtów w Berlinie oraz studiów podyplomowych „Prawo dla tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych" na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W poprzedniej kadencji wiceprezes, a obecnie prezes Zarządu Dolnośląskiego Koła PT TEPIS. W wolnym czasie zajmuje się przekładem literackim; ma na swoim koncie pierwsze opublikowane przekłady.

Ustawa o ochronie sygnalistów – problematyka i podstawowa terminologia polsko-niemiecka

Ustawa o ochronie sygnalistów zacznie obowiązywać w Polsce od 25 września 2024 r. Na warsztatach zostaną omówione nowe regulacje wynikające z ustawy (m.in. sygnaliści, naruszenia podlegające zgłoszeniu, zasady zgłaszania naruszeń, ochrona sygnalistów, działania następcze, nowe obowiązki dla organizacji). Zostanie zaprezentowany polsko-niemiecki glosariusz podstawowych pojęć oraz przykładowe dokumenty dotyczące tej tematyki.

---

dr MAGDALENA ŁOMZIK – adiunkt w Katedrze Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Prowadzi zajęcia z przekładu pisemnego i ustnego, korespondencji handlowej, praktycznej nauki języka niemieckiego oraz gramatyki opisowej języka niemieckiego. Jej zainteresowania naukowe związane są z tłumaczeniem nazw własnych, tłumaczeniem poświadczonym oraz przekładem tekstów medycznych. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej, Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Języku TERTIUM, Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Medycznej. Jest autorką wielu artykułów na temat przekładu specjalistycznego oraz monografii *Strategie i techniki przekładu niemieckojęzycznych nazw placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym* (2020). Jest absolwentka studiów podyplomowych „Studia Translatoryczne" (2010) oraz „Prawo medyczne i bioetyka" (2024).

Polskie i niemieckojęzyczne nazwy stanowisk lekarskich w tłumaczeniu

W tekstach medycznych nazwy stanowisk lekarskich wydają się najmniej istotnym elementem dokumentacji medycznej. Jednakże ze względu na różnice w strukturze

organizacyjnej placówek medycznych w Polsce i krajach niemieckojęzycznych oraz brak rzetelnych dwujęzycznych narzędzi warsztatowych niejednokrotnie przysparzają one trudności przy ich tłumaczeniu. W ramach warsztatów zostaną omówione nazwy stanowisk lekarskich z krajów niemieckojęzycznych i Polski oraz zaproponowane ich polsko- i niemieckojęzyczne odpowiedniki. W sposób szczególny zostaną uwzględnione nazwy, które w zależności od państwa/kraju związkowego, mają odmienne znaczenie (np. *Chefarzt*) oraz takie, które są charakterystyczne tylko dla wybranego państwa/kraju związkowego (np. *Turnusarzt*).

---

dr hab. ARTUR D. KUBACKI, prof. UKEN (bionota w sekcji Sesja plenarna, 19 października 2024)

Tłumaczenie nazw zawodów w parze językowej polski-niemiecki – wczoraj i dziś
Przedmiotem referatu są rozważania dotyczące przekładu niemieckich nazw zawodów w ujęciu synchronicznym i diachronicznym. Za podstawę do analizy tłumaczeń nomenklatury dotyczącej zawodów posłuży korpus badawczy obejmujący: (1) spis niemieckich zawodów z 1936 r. oraz 1942 r. wraz z urzędowym tłumaczeniem na język polski oraz (2) tłumaczenia odautorskie współczesnych rejestrów nazw zawodów w Niemczech i Polsce opublikowane na potrzeby urzędów statystycznych. W pierwszej części referatu zdefiniowano pojęcie zawodu w odróżnieniu od terminów pokrewnych jak np. stanowisko, funkcja i specjalizacja. W dalszej kolejności pogrupowano nazwy zawodów według kryteriów językowych (analiza językowa na potrzeby przekładu), a następnie przedstawiono przyjętą przez urzędy metodologię tłumaczenia wymienionych terminów w poprzedniej epoce. Z kolei w drugiej części referatu wyodrębniono i opisano współczesne strategie i techniki tłumaczenia oficjalnych nazw zawodów z języka niemieckiego i na język niemiecki, ujmując je w formie uniwersalnego modelu tłumaczenia.

---

dr IZABELA KEIN – z wykształcenia socjolog. Po ukończeniu studiów magisterskich na Wyższej Szkole Pedagogicznej podjęła studia doktoranckie w Niemczech na Uniwersytecie w Bielefeldzie. Po ukończeniu studiów i zdobyciu stopnia doktora podjęła pracę w branży informatycznej i bankowej. W trakcie pracy zawodowej ukończyła studia MBA o specjalności zarządzanie handlem na Prywatnej Wyższej Szkole Zawodowej w Getyndze. Za najlepszą decyzję w życiu uznaje porzucenie pracy na etacie i założenie własnej działalności gospodarczej jako tłumacz i copywriter. Izabela Kein jest tłumaczem przysięgłym przy Sądzie Krajowym w Hanowerze (Dolna Saksonia) i w Kassel (Hesja). Specjalizuje się w tłumaczeniach środowiskowych, marketingowych i transkreacji.

Zawód tłumacza przysięgłego w Niemczech w świetle nowego ustawodawstwa. Wymagania egzaminacyjne i uznawanie kwalifikacji zdobytych zagranicą
W dniu 1 stycznia 2023 roku weszła w życie nowa ustawa regulująca zawód ustnych tłumaczy sądowych – Gerichtsdolmetschergesetz. Regulacje te zostały przejęte przez poszczególne

landy i rozszerzone przez nie na tłumaczy pisemnych (Übersetzer). Przedmiotem wystąpienia będzie analiza skutków nowych przepisów dla osób wykonujących zawód tłumacza. Dla kilku bowiem tysięcy tłumaczy sądowych, którzy nie ukończyli studiów kierunkowych oznacza to konieczność zdania egzaminu państwowego na tłumacza pisemnego, ustnego lub obu tych egzaminów. Z kolei dla kandydatów na tłumaczy, którzy zdali egzamin państwowy w innym kraju oznacza to konieczność poddania się procedurze uznania równoważności, a w przypadku jej braku wyrównania różnic egzaminacyjnych.

SEKCJA FRANCUSKA, 21 października 2024 r.

mgr ANNA PIĄTKOWSKA – tłumacz przysięgły języka francuskiego od 2003 r., tłumacz specjalistyczny j. angielskiego i rosyjskiego, ponad 25 lat doświadczenia zawodowego. Absolwentka ILS UW, studiów podyplomowych nt. bezpieczeństwa i wielu kursów z różnych zakresów wiedzy, w tym z różnych aspektów szeroko rozumianego bezpieczeństwa. Specjalizacje: słownictwo techniczne i prawne, wojskowe (ogólne i techniczne), historia XX w., stare dokumenty. Hobby: okres stalinowski w ZSRR, język fiński, blog Lingwistyczna na FB.

Aspekty bezpieczeństwa pracy tłumacza

Bezpieczeństwo tłumacza: fizyczne (osobiste), bezpieczeństwo powierzonych dokumentów papierowych i elektronicznych), bezpieczeństwo sprzętu, bezpieczeństwo danych, bezpieczeństwo w aspekcie IT.

mgr ANNA WILCZYŃSKA – tłumacz przysięgły języka francuskiego, absolwentka filologii romańskiej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej i Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) na Uniwersytecie Warszawskim. Ukończyła Kurs Języka Francuskiego dla Prawników w Akademii Francuskiego Języka Prawniczego. Poliglotka, która zakochała się w językach i środowisku międzynarodowym, mieszkając 10 lat w Izraelu. Sporządza tłumaczenia ustne i pisemne dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz klientów prywatnych, posiada własne biuro tłumaczeń, a kulisy pracy tłumacza przysięgłego w nowatorski sposób relacjonuje na swoim instagramie @annawilczynska_pl

Tłumaczenie ustne w sytuacjach stresujących – omówienie przypadków tłumaczeń dla policji z udziałem francuskojęzycznych klientów

Jak utrzymać emocje na wodzy podczas tłumaczeń ustnych, które wydają się scenariuszem filmu sensacyjnego? Jak oszczędzać energię i jak planować pracę, aby była ona efektywna? Jak nadążyć za tempem wypowiedzi mówcy? Jak radzić sobie z trudną terminologią i z obcymi francuskojęzycznymi niuansami kontekstowymi? Jak zachowywać się kiedy klient jest swarliwy? Na te i inne pytania odpowie Anna Wilczyńska, tłumacz przysięgły języka francuskiego, która aktywnie pracuje w Warszawie. Dodatkowym bonusem będzie publikacja krótkiego wywiadu na temat współpracy Policji z tłumaczami przysięgłymi.

mgr JACEK GISZCZAK – studiował polonistykę na KUL i literaturę współczesną na Uniwersytecie Sorbonne-Paris IV. Jest autorem powieści Szosa warszawska i Flądry, gazele, żyrafy. Przełożył ponad sześćdziesiąt książek autorów francuskich (Proust, Cendrars, Genet, Houellebecq, Despentes, Littell, autorzy OuLiPo) i frankofońskich pisarzy z Afryki i Antyli (Ben Jelloun, Ken Bugul, Laferrière, Mabanckou, Sarr, Trouillot, Lahens). Jest laureatem Nagrody imienia Ryszarda Kapuścińskiego (2010), nagrody „Literatury na Świecie" (2015), nagrody artystycznej Miasta Lublin (2016), był nominowany do Nagrody Literackiej Gdynia (2016) i Nagrody Translatorskiej Tadeusza Boya-Żeleńskiego (2017). Jest kawalerem francuskiego Orderu Sztuki i Literatury (2015).

Tłumacz wobec zmian zachodzących w języku

Przedmiotem zajęć warsztatowych będą kwestie zmian językowych, co było też tematem dyskusji podczas tegorocznego festiwalu Literacki Sopot. Chodzi nie tylko o anglicyzmy, o budzące wielkie emocje feminatywy, ale też o słowa „napiętnowane", jak Murzyn czy Indianin... Spór o słowa nowe i słowa odrzucane toczy się również podczas redakcji przekładów. Inną, ale pokrewną kwestią, są zmiany językowe wprowadzane odgórnie w ramach tzw. reform języka (szykuje się kolejna).

dr hab. JOLANTA RACHWALSKA VON REJCHWALD, prof. UMCS – romanistka, literaturoznawczyni, autorka blisko stu artykułów o literaturze francuskiej, monografii autorskich, współredaktorka monografii zbiorowych, członkini rady wydawniczej serii „La Perspectiva textual" francuskiego wydawnictwa L`Harmattan; tłumacz przysięgły języka francuskiego; współautorka jedynego polskiego tłumaczenia opus magnum francuskiego antropologa, Gilberta Duranda (*Les structures anthropologiques de l`imaginaire. Introduction à l`archétypologie générale, Dunod*); koordynatorka w UMCS wydarzenia popularyzującego kulturę i literaturę francuską – *Le Choix Goncourt de la Pologne*; stażystka ośrodka dydaktycznego CRAPEL w Nancy, kierownik katedry Romanistyki UMCS.

Insekt czy mucha? Między pewnością a niepewnością, generalizacją a precyzją, czyli o antropo/hipero/hiponimach w tłumaczeniach tekstów literackich i popularnonaukowych

Doświadczając świata, nieustannie go nazywamy i w tym działaniu ludzki mózg balansuje między pewnością a niepewnością, uogólnieniem a precyzją. Te dwie perspektywy poznawcze język pozwala opisać za pośrednictwem wyrazów zwanych przez językoznawców antroponimami, hiperonimami, hiponimami i kohiponimami, które pozostają względem siebie w relacji logicznej nad- lub podrzędności. W pewnych kontekstach wyrazy te pełnią względem siebie rolę synonimów szczególnego rodzaju. I w tych właśnie sytuacjach tłumacz musi wykazać się czujnością i świadomością językową. Nie jest przecież obojętne dla sensu tekstu czy zaczynamy od imienia czy zaimka, od generalizacji czy precyzji. Proponuję refleksję nad wpływem relacji hipero-hiponimicznej na tłumaczenie tekstów popularnonaukowych i literackich.

dr hab. PIERRE-FRÉDÉRIC WEBER, prof. US – germanista, historyk, absolwent Sorbony (Paryż III); wicedyrektor Instytutu Historycznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Jego zakres badań obejmuje: stosunki polsko-niemieckie i polsko-francuskie, procesy normalizacyjne i pojednawcze w Europie, emocje w stosunkach międzynarodowych. Autor m.in. monografii pt.: Le Triangle RFA-RDA-Pologne (1961-1975): guerre froide et normalisation des rapports germano-polonais (Paryż 2007) oraz Timor Teutonorum: Angst vor Deutschland seit 1945. Eine europäische Emotion im Wandel (Paderborn 2015). Tłumacz prac naukowych z zakresu historiografii. Członek Rady Fundacji Krzyżowej dla Porozumienia Europejskiego, członek polsko-niemieckiej grupy eksperckiej Kopernikus. Badacz stowarzyszony Ośrodka Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich Uniwersytetu Warszawskiego. Od grudnia 2017 r. Konsul Honorowy Republiki Francuskiej w Szczecinie.

Le traducteur et le robot. Les défis de l'intelligence artificielle

Les professionnels de la traduction font face, ces derniers temps, à un défi de taille que leur lance l'utilisation croissante des outils de l'intelligence artificielle générative. Le recours de plus en plus fréquent à cette nouvelle technologie semble en effet remettre en cause le métier même de traducteur en limitant son activité à des tâches moins motivantes et moins rémunérées de post-édition. La prise de position publiée récemment par la Société française des traducteurs vise à souligner la plus-value de l'humain et les risques de dérives liés à un usage incontrôlé de l'IA dans la transmission des contenus entre langues-cultures.

SEKCJA TŁUMACZEŃ AUDIOWIZUALNYCH, 22 października 2024 r.

mgr KRZYSZTOF KOWALCZYK – tłumacz audiowizualny od 1997 roku. Tworzy wersje lektorskie i napisy do filmów emitowanych w kinach, stacjach telewizyjnych oraz serwisach streamingowych. Jest absolwentem Wydziału Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych i Politycznych SGH. Pełni funkcję wiceprezesa Stowarzyszenia Tłumaczy Audiowizualnych (STAW); jest członkiem zarządu Audiovisual Translators Europe (AVTE) i prezesem Studia KRZYSIOR. Od 2009 roku wykłada na studiach podyplomowych z tłumaczeń audiowizualnych na Uniwersytecie SWPS. Prowadzi zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim i Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Od lat działa na rzecz integracji środowiska AVT. Pełni rolę swoistego trybuna ludowego, reprezentując interesy tłumaczy AV w formalnych i nieformalnych rozmowach ze studiami, stacjami TV oraz serwisami streamingowymi.

Tłumaczenie audiowizualne – czarna owca wśród przekładów – branża AVT w zarysie

W wystąpieniu zostanie ujęte wszystko, co powinni wiedzieć tłumacze rozpoczynający swoją pracę w branży AVT. Wystąpienie prelegenta będzie skupione wokół odpowiedzi na pytanie, czy praca w AVT jest nieustającą przygodą, czy bardziej przypomina orkę na ugorze. Autor podejmie próbę przedstawienia syntetycznej charakterystyki branży, praktycznych aspektów współpracy ze studiami, telewizjami i serwisami streamingowymi, realiów zawodu tłumacza AV w różnych ujęciach (od zarobków, poprzez ścieżkę rozwoju, aż po wpływ

pracy na relacje towarzyskie i kompetencje społeczne). Prelegent omówi również sytuację bieżącą, perspektywy i możliwe scenariusze przyszłości branży w dobie dynamicznego rozwoju AI.

---

dr ANNA JANKOWSKA – badaczka w dziedzinie dostępności mediów, nauczycielka akademicka oraz trenerka dostępności mediów. Pracuje na Uniwersytecie w Antwerpii i Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jest współmanagerką OPEN Expertise Centre for Accessible Media and Culture oraz redaktorką naczelną czasopisma *Journal of Audiovisual Translation*. Jest także współzałożycielką i wieloletnią prezeską fundacji Siódmy Zmysł, która zajmuje się dostępnością.

Czy i po co tłumaczyć audiodeskrypcję

Wzrost zapotrzebowania na audiodeskrypcję jest wynikiem wymogu rosnącej liczby krajów co do zwiększania dostępności dla wszystkich grup odbiorców. Biorąc pod uwagę, że wielu nadawców i producentów uważa, że audiodeskrypcja (AD) jest droga i nieopłacalna ważną rolę grają szablony, które skracają czas i obniżają koszty produkcji AD, zachowując przy tym jej jakość. Celem wystąpienia będzie charakterystyka szablonów – techniki często stosowanej w tworzeniu napisów – jako pomocy w audiodeskrypcji, z uwzględnieniem ich zalet i wad, a także tego, jak postępować, żeby szablony w AD miały sens.

---

dr AGNIESZKA WALCZAK – tłumaczka, ekspertka ds. dostępności mediów i szkoleń dla tłumaczy audiowizualnych, absolwentka ILS na UW oraz studiów podyplomowych z tłumaczeń audiowizualnych na Uniwersytecie SWPS. Pracę doktorską obroniła na Uniwersytecie Autonomicznym w Barcelonie. Jest autorką ponad piętnastu publikacji z zakresu przekładu audiowizualnego. Od dziesięciu lat wykłada na uczelniach wyższych (Uniwersytet Autonomiczny w Barcelonie, UW, UMCS w Lublinie, UŁ). Jest współzałożycielką platformy edukacyjnej AVT Masterclass specjalizującej się w szkoleniach dla tłumaczy audiowizualnych. Łączy wiedzę akademicką z pracą w branży lokalizacyjnej. Ma dziesięcioletnie doświadczenie jako tłumaczka audiowizualna, audiodeskryptorka i autorka napisów dla krajowych i zagranicznych dostawców. Współpracuje z globalnymi firmami produkcyjnymi i postprodukcyjnymi. Jest członkinią STAW, ESIST oraz EST.

Udomowienie czy egzotyzacja? Jak radzić sobie z elementami kulturowymi w audiodeskrypcji

Ludzie są stale zaangażowani w pewien rodzaj procesu tłumaczenia: aktor na scenie przekłada słowa na gesty czy ruchy, pianista przekłada nuty na muzykę itd. To samo dzieje się z audiodeskryptorami, którzy przekładają wizję reżysera na słowo mówione dla osób niewidomych i słabowidzących. Wyzwaniem jest wybór strategii przy tworzeniu audiodeskrypcji do produkcji zagranicznych: minimalizowanie obcości tekstu („sprowadzenie autora do domu") czy przekazywanie elementów kulturowych z zachowaniem ich egzotyki („wysłanie czytelnika za granicę"). Prelegentka przybliży

strategie przyjęte przy tworzeniu audiodeskrypcji do saudyjsko-niemieckiej produkcji *Wadjda*, tj. zagadnienia opisu postaci, ich ubioru i zachowań, określania miejsc i znaków. Omówi także rolę kompetencji kulturowych audiodeskryptora.

---

dr MAGDALENA SZPILMAN – lingwistka i tłumaczka naukowo zajmującą się także medycyną narracyjną i komunikacją medyczną. W rozprawie doktorskiej *Doctor-Patient Communication as a Symptom of Damaged Humanity: A Point of Departure for Doctor-Oriented Narrative Medicine* analizuje wizerunek lekarza w literaturze i filmie oraz komunikację medyczną i jej wpływ na dobrostan lekarzy. Od niemal dwudziestu lat pracuje jako tłumaczka (obecnie jako tłumaczka medyczna w Wielkiej Brytanii), poświęcając jednocześnie dużą część praktyki zawodowej tłumaczeniom audiowizualnym. Jest autorką wersji polskiej takich seriali jak *ER* (*Ostry dyżur*), *911*, *The Resident* (*Rezydenci*), *Emergency Helicopter Medics* (H*elikopter życia*) i wielu innych.

Tłumaczenie medycznych materiałów audiowizualnych – wyzwanie, inspiracja, odpowiedzialność

Jednym z największych wyzwań stojących przed tłumaczami audiowizualnymi jest dbałość o stronę merytoryczną tłumaczonego materiału. Wydaje się to oczywiste w przypadku filmów dokumentalnych, ale w nie mniejszym stopniu dotyczy materiałów fabularnych, ponieważ widzowie często traktują je jako jedno z najpopularniejszych źródeł wiarygodnych informacji. Jedną z dziedzin, która może wiązać się z istotnymi trudnościami jest medycyna. W obliczu popularyzacji materiałów AV o tematyce medycznej warto odpowiedzieć na pytania: czy można połączyć stronę merytoryczną z przekazem kulturowym, czy próba sprostania wyzwaniom lingwistycznym wpływa na kreowanie zrozumiałej dla widza rzeczywistości, czy wierność kanonom tłumaczeń AV wpływa na przebieg procesu poznawczego u widzów.

---

mgr ŁUKASZ GŁADKOWSKI – tłumacz z dwudziestoletnim doświadczeniem w branży audiowizualnej, specjalizujący się w przekładach gier wideo, tłumaczeniach lektorskich oraz przygotowywaniu napisów, poruszający się swobodnie w wielu tematach, od filmów dokumentalnych (według rejestrów ZAiKS ma na koncie ponad 100 dokumentów o drugiej wojnie światowej) po telenowele (od blisko dziesięciu lat tłumaczy Modę na sukces). Przetłumaczył kilkadziesiąt gier z różnorodnych gatunków (od wielkich i złożonych RPG po niezależne małe produkcje). Entuzjasta elektronicznej rozrywki i przyzwoitej (choć nie zawsze ambitnej) literatury. Zdecydowany zwolennik psów.

Tłumaczenie w branży gier wideo – droga przez mękę

Celem wystąpienia jest syntetyczna charakterystyka następujących zagadnień: istota tłumaczenia gier, specyfika tłumaczeniem gier na tle innych tłumaczeń audiowizualnych (wymienienie różnic), narzędzia przydatne w pracy tłumaczy zajmujących się przekładem

gier, trudności przekładu gier na język polski. Prelegent poruszy także kwestie związane z implementacją tłumaczeń z napisami i dubbingiem, a także przyszłością omawianej branży w epoce AI.

---

mgr JOANNA UNTON-CIEŚLAK – jest absolwentką Kolegium MISH Uniwersytetu Warszawskiego. Przygodę z tłumaczeniami zaczęła jeszcze w liceum, przekładając z łaciny dzieła Cycerona i Seneki. Od 15 lat adiustuje teksty AV, produkuje lub nadzoruje produkcję wersji językowych. Pracowała przy tworzeniu wersji lektorskich między innymi dla National Geographic Channel, Nat Geo Wild, Focus TV, Stopklatki, Zoom TV, Filmboxa, TVP, Viaplay, Canal+ Polska. Zredagowała ponad cztery tysiące list lektorskich i spędziła setki godzin na nagraniach. Ma największą satysfakcję z pracy, gdy głos i sposób czytania lektora są dopasowane do filmu, dzięki czemu komedie brzmią zabawniej, thrillery mroczniej, a melodramaty bardziej wzruszają.

Jak zostać ulubionym tłumaczem producenta wersji lektorskich, czyli szeptanki od kulis
Prelegentka skoncentruje się na odpowiedzi na pytania: jak faktycznie wygląda tworzenie wersji językowych, od czego zaczyna się ten proces i na czym się kończy, dlaczego w różnych stacjach telewizyjnych są różne tłumaczenia tego samego filmu, kto decyduje o użyciu wulgaryzmów, ile wyznacza się czasu na przygotowanie wersji. Prelegentka powie również, ile słów na minutę może przeczytać lektor, jak opracować listę dialogową, żeby nie przedłużać czasu nagrań. Przybliży rodzaje błędów tłumaczy, które utrudniają pracę lektora i kierownika produkcji; powie też, co tę pracę ułatwia, a także dlaczego jedna poprawka w filmie wymaga niemalże tyle samo pracy, co kilkanaście.

SEKCJA ORIENTALNA, 22 października 2024 r.

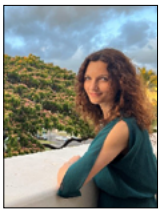

dr hab. JOANNA GRZYBEK – jest konsultantką Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w Ministerstwie Sprawiedliwości i prowadzi ćwiczenia z chińsko-polskiego przekładu specjalistycznego w Zakładzie Japonistyki i Sinologii w Instytucie Orientalistyki UJ. Jest członkiem zarządu spółki Globoscope sp. z o.o. (oferującej m.in. szkolenia w zakresie kultury prawa i biznesu) i współpracuje z psychologami międzykulturowymi z Uniwersytetu SWPS. Studiowała etnolingwistykę na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza, język i kulturę Chin na Sichuan University oraz biznes międzynarodowy na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Prawa ChRL uczyła się w School of Law and Economy of China na WPiA UW, w Szkole Prawa i Kultury Chińskiej na WPiA UJ, a także podczas współpracy z University of Political Science and Law w Xi'anie, Chongqingu, Wuhanie oraz Lanzhou. Prowadzi badania w zakresie teorii i praktyki przekładu specjalistycznego. Do jej ostatnich osiągnięć należy współtworzenie inteligentnego systemu do szkolenia z efektywnej współpracy biznesowej polskich przedsiębiorców z partnerami z Chin, ze szczególnym uwzględnieniem psychologicznego profilu odbiorcy szkolenia.

← powrót

Problematyka tłumaczenia chińskojęzycznych umów sprzedaży w obrocie międzynarodowym

Na spotkaniu będzie kształtowany i doskonalony warsztat tłumacza chińskojęzycznych umów sprzedaży w obrocie międzynarodowym. Uczestnicy poznają terminologię, frazeologię i stylistykę umowy sprzedaży. Wyszczególnione zostaną zjawiska synonimii i polisemii w języku chińskim, które mogą utrudniać komunikację biznesową. Prowadząca wyodrębni typowe błędy oraz wątpliwości tłumaczeniowe i wskaże odpowiednie sposoby tłumaczenia. Wskazane zostaną źródła złożoności przekładu umów formułowanych w ramach systemu prawa chińskiego i tajwańskiego. Zostaną ponadto uwzględnione językowe aspekty formułowania umów, których tworzenie rozpoczyna się już w korespondencji biznesowej oraz podczas negocjacji – w języku mówionym.

---

dr EMILIA WOJTASIK-DZIEKAN – doktor nauk humanistycznych z zakresu językoznawstwa porównawczego na podstawie pracy doktorskiej pt. „Umowy prawa cywilnego w przekładzie koreańsko-polskim i polsko-koreańskim" (2018 r.), magister filologii koreańskiej UAM (2008), magister filologii o specjalności etnolingwistyka (z wiodącym j. koreańskim i angielskim) UAM (2005). Czynny tłumacz pisemny i ustny pary językowej koreański-polski. Doświadczona dydaktyczka (na UAM w Poznaniu naucza m.in. języka koreańskiego, translatologii polsko-koreańskiej, kultury Korei itp.), badaczka (języki specjalistyczne w parze koreański-polski, komparatystyka prawnojęzykowa i kulturowojęzykowa, przekład specjalistyczny szczególnie prawny i prawniczy), koreanistka i językoznawczyni.

Dzierżawa a najem – kilka słów o koreańskich i polskich umowach w świetle przepisów prawa cywilnego na wybranych przykładach

Spotkanie zostanie poświęcone umowom dzierżawy i najmu sporządzanych na gruncie koreańskiego i polskiego prawa cywilnego (polski kodeks cywilny, koreański kodeks cywilny 민법). Szczególna uwaga zostanie zwrócona na uwarunkowania prawne, charakter umów, najważniejsze ustalenia wynikające z zapisów kodeksowych i ich skutki, przeanalizowane zostaną pod kątem językowym i stylistycznym także wybrane fragmenty umów. Punktem wyjścia do ustaleń terminologicznych i frazeologicznych powiązanych z dzierżawą i najmem będą zatem treści ustaw, poparte wybranymi umowami i najczęściej stosowanymi zapisami.

SEKCJA HISZPAŃSKA, 23 października 2024 r.

---

dr KATARZYNA POPEK-BERNAT – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, adiunkt w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego, wieloletni kierownik Pracownik Teorii i Praktyki Przekładu w ww. jednostce i współpracownik Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy ILS UW oraz Katedry Iberystyki Uniwersytetu SWPS. Łączy praktykę tłumaczeniową z badaniami naukowymi z pogranicza językoznawstwa i translatoryki oraz prowadzeniem zajęć dydaktycznych z zakresu językoznawstwa.

← powrót

Wykorzystanie sztucznej inteligencji w tłumaczeniach prawniczych w parze językowej hiszpański-polski

Celem wystąpienia jest przedstawienie możliwości wykorzystania ogólnodostępnych narzędzi AI w przekładzie specjalistycznym w parze językowej hiszpański-polski. Zostaną zaprezentowane wyniki eksperymentu polegającego na tłumaczeniu fragmentów tekstów prawniczych przez programy i aplikacje oparte na sztucznej inteligencji, takie jak ChatGPT, TextCortex, Google Translate, DeepL i Bing Microsoft Translator. Zestawienie rozwiązań translatorskich wygenerowanych przez wymienione narzędzia połączone z ewaluacją ich trafności i adekwatności będzie stanowiło punkt wyjścia do refleksji nad tym, na ile sztuczna inteligencja może stanowić realne wsparcie dla tłumaczy pracujących z językami polskim i hiszpańskim lub osób uczących się przekładu specjalistycznego w tej kombinacji językowej.

---

mgr ALICJA SERAFIN – prawniczka, tłumaczka, latynoamerykanistka i kryminolożka, od 2023 roku członkini nadzwyczajna TEPIS, tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego wpisana na listę prowadzoną przez Ministerstwo Sprawiedliwości RP pod numerem TP/73/22 oraz listę prowadzoną przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Hiszpanii pod numerem T-IJ 11384. Prowadzi bloga @tłumaczka.hiszpańska poświęconego pracy tłumaczki i kulturze krajów hiszpańskojęzycznych oraz stronę internetową www.alicjaserafin.pl Od kilku lat realizuje naukowy projekt doktorski na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, poświęcony komparatystyce prawnokarnej regulacji przemocy wobec kobiet w Polsce, Hiszpanii i Ameryce Łacińskiej (Femicide in Poland).

Latynoamerykański ekspres tłumaczeniowy – terminología jurídica, traductores e intérpretes jurados en Latinoamérica

Wystąpienie będzie składać się z części warsztatowej i teoretycznej. Na początku zostanie przybliżona specyfika tłumaczenia terminologii prawniczej z krajów hiszpańskojęzycznych Ameryki Łacińskiej. Autorka scharakteryzuje zagadnienie latynoamerykanizmów prawniczych (*latinoamericanismos jurídicos*) i na przykładzie korpusu kilku tekstów prawniczych (orzeczeń sądowych, aktów stanu cywilnego, spraw karnych) wyodrębni różnice między językiem hiszpańskim prawniczym z Płw. Iberyjskiego (*español jurídico peninsular*) a językiem hiszpańskim prawniczym w wersji latynoamerykańskiej (*español juirídico latinoamericano*). Ponadto prelegentka przedstawi status tłumacza przysięgłego w wybranych krajach Ameryki Łacińskiej, istniejące latynoamerykańskie samorządy tłumaczy przysięgłych i obowiązujące wymogi prawne do wykonywania zawodu w regionie.

---

mgr DANIELA BANASZKIEWICZ DE VELA – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, członkini PT TEPIS, absolwentka studiów pierwszego i drugiego stopnia w Instytucie Studiów Iberoamerykańskich UW (specjalność hiszpańska) oraz UKKNJA na Uniwersytecie Warszawskim. Odbyła roczne studia częściowe na Universidad Autónoma de Madrid oraz ukończyła studia podyplomowe w zakresie tłumaczenia prawniczego i sądowego (IPSKT) w Instytucie

Lingwistyki Stosowanej UW. Wiedzę o poprawnej polszczyźnie doskonaliła w Polskiej Akademii Nauk. Ukończyła kursy specjalizacyjne w zakresie medycyny dla tłumaczy na Universidad de Salamanca. Choć mieszka w Ameryce Środkowej, utrzymuje stały kontakt z Polską, również na płaszczyźnie zawodowej.

Tłumaczenie gwatemalskich dokumentów. Wybrane zagadnienia

Prelegentka skoncentruje się na kluczowych aspektach pracy tłumacza języka hiszpańskiego w Gwatemali, zwracając szczególną uwagę na tłumaczenie dokumentów wydawanych przez instytucje, takie jak: gwatemalski urząd stanu cywilnego RENAP, SAT, Organismo Judicial oraz Instituto Guatemalteco de Migración. Ponadto, przeanalizuje wybrane fragmenty tych dokumentów, aby przedstawić wyzwania, z jakimi mogą się zmagać tłumacze przysięgli podczas ich przekładu. Wystąpienie będzie okazją do rozmowy na temat specyfiki hiszpańskojęzycznych dokumentów z Ameryki Łacińskiej.

---

mgr KATARZYNA BONDARUK-AUGUSTYŃCZYK – absolwentka iberystyki, anglistyki, Centrum Studiów Latynoamerykańskich (CESLA), Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy (IPSKT) i European Masters for Conference Interpreting (EMCI), tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego oraz angielskiego, a także tłumacz przysięgy języka polskiego wpisana na listę hiszpańskiego ministerstwa MAEC. Na co dzień łączy pracę tłumacza freelancera z uczeniem tłumaczeń i podnoszeniem kwalifikacji w dziedzinie tłumaczeń medycznych.

Prawo karne w praktyce – o łatwych słowach w trudnych kontekstach

Nie od dziś wiadomo, że znaczenie danego słowa zależy od kontekstu, a prawniczy język hiszpański dostarcza dość dużo tych kontekstów (np. można *zwolnić* z powodu ograniczenia prędkości, można *zwolnić* pracownika, ale można też *zwolnić* osocze z magazynu w banku krwi). Prelegentka przeanalizuje, czy odpowiednikiem *situación personal* jest sytuacja osobista, czy zastosowanie znajduje w tym przypadku inny termin. Podczas praktycznego warsztatu szczegółowej analizie zostaną poddane takie terminy jak np. *diligencia* czy *wezwanie*.

---

mgr DOROTA TWARDO, mgr ANNA POŁAWSKA, mgr KATARZYNA BONDARUK-AUGUSTYŃCZYK (bionota wyżej)

mgr DOROTA TWARDO – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, a także tłumacz przysięgły języka polskiego wpisana na listę hiszpańskiego ministerstwa MAEC. Absolwentka iberystyki na UW, studiów podyplomowych „Prawo dla tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych" na UMCS oraz studiów podyplomowych z zakresu literatury hiszpańskiej na Universidad Complutense de Madrid; przez wiele lat pracowała jako tłumacz w firmie budowlanej z kapitałem hiszpańskim, specjalizującej się w budowie dróg i mostów. Chętnie pracuje zarówno na rzecz OWS, jak i klientów prywatnych.

← powrót

mgr ANNA POŁAWSKA – tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego z wieloletnim doświadczeniem w pracy dla firm hiszpańskich, kancelarii prawnych, biur tłumaczeń, banków i klientów indywidualnych. Specjalizuje się w przekładzie pisemnym, m.in. tekstów z dziedziny prawa, finansów i obrotu nieruchomościami. Tłumaczka przysięgła języka polskiego w Hiszpanii, wpisana na listę hiszpańskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Unii Europejskiej i Współpracy. Prowadzi szkolenia, warsztaty i konsultacje indywidualne dla tłumaczy. Absolwentka iberystyki na UW oraz Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej. Wiceprzewodnicząca sekcji języka hiszpańskiego w TEPIS.

Tertulia: Tłumaczenie KRS-ów i Registros Mercantiles

Ideą cyklu pod nazwą „tertulie" jest „burza mózgów": dyskusja o naszych wątpliwościach i o problemach, z jakimi mierzymy się, tłumacząc teksty, czy też – szerzej – wykonując zawód tłumacza. Tym razem skupimy się na tłumaczeniu tzw. KRS-ów, czyli odpisów z rejestru przedsiębiorców, oraz informacji z Registro Mercantil; podyskutujemy nad tłumaczeniem takich wyrażeń jak: „reprezentacja samodzielna", „reprezentacja łączna", „zarząd jednoosobowy", „prokura", „administrador único", „administrador solidario", „odpis aktualny" i innych. Zachęcamy do przemyśleń, przygotowania pytań i propozycji odpowiedzi, fragmentów tekstów, dokumentów: wszystkiego, co pozwoli nam na wspólną naukę.

SEKCJA ROSYJSKA, 23 października 2024 r.

dr LARISA KOLOBKOVA – tłumacz przysięgły języka rosyjskiego, długoletni nauczyciel akademicki, tłumacz Konsulatu Generalnego RP w Rosji (7 lat), wykładowca na studiach podyplomowych dla tłumaczy (IPSKT WLS UW), nauczyciel języka polskiego jako obcego.

Некоторые неочевидные «критические ошибки» в переводах с польского на русский язык текстов из области уголовного права

Наблюдения за лексикографической практикой и переводческими решениями при переводе важнейших терминов уголовного права podejrzany и *zbrodnia* на русский язык вновь требуют комментария. В зоне особого внимания переводчика должны быть также случаи употребления в процессуальных документах глагола *mieć* с зависимым инфинитивом, передающим модальное значение возможности. Автор доклада постарается ответить на вопрос о том, каким образом возникает опасность критической ошибки в переводах на русский язык текстов, содержащих эту лексику.

dr MAŁGORZATA KULIKOWSKA – doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa rosyjskiego, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego wpisany na listę ministra sprawiedliwości, absolwentka IPSKT na UW, absolwentka filologii rosyjskiej i politologii na UMCS w Lublinie, członek Rady Naczelnej TP TEPIS w kadencji 2024–2027; zdobyła kilkuletnie doświadczenie w pracy wykładowcy praktycznej nauki języka rosyjskiego na UMCS w Lublinie, autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych, uczestniczka konferencji naukowych; właścicielka biura tłumaczeń.

← powrót

Praktyczne zagadnienia tłumaczenia umów deweloperskich z języka polskiego na język rosyjski

Przyczyną podjęcia zagadnienia praktycznych aspektów tłumaczenia umów deweloperskich jest tendencja na polskim rynku nieruchomości wskazująca na rosnący udział zagranicznych nabywców lokali mieszkaniowych, a wśród nich podmiotów z Europy Wschodniej (Białoruś, Ukraina, Rosja i in.). Zawarcie umowy deweloperskiej w formie aktu notarialnego w polskiej kancelarii notarialnej z wymienionymi podmiotami często wiąże się z koniecznością powołania do tej czynności tłumacza przysięgłego. We wstępie referatu zostanie przedstawiona istota umowy deweloperskiej na gruncie polskich przepisów prawa, jej cechy i podobieństwa z innymi rodzajami umów (co nierzadko jest praktyczną wskazówką do ustalania właściwych ekwiwalentów językowych), a także wykazanie – ze względu na przedmiot takiej umowy – że dla tłumacza może stanowić ona wyzwanie, ponieważ zawiera terminologię specjalistyczną z wielu dziedzin (prawo, budownictwo, bankowość, energetyka, gazownictwo i in.). Uwzględniając powyższe, w części praktycznej, na przykładzie wybranej umowy deweloperskiej zostaną przedstawione konkretne propozycje ekwiwalentów terminów polskich w języku rosyjskim. Do referatu zostanie załączony glosariusz oraz spis wybranej literatury.

---

dr MAGDALENA MAJCHRZYK – absolwentka filologii słowiańskiej KUL, doktor nauk humanistycznych (2013 r.), tłumaczka specjalistyczna i przysięgła języka rosyjskiego, Członkini Ekspertka PT „TEPIS". Przez kilkanaście lat była związana z rosyjskimi spółkami sektora petrochemicznego. Jest aktywną tłumaczką i wykładowczynią w Katedrze Translatoryki i Języków Słowiańskich KUL. Jest autorką szkoleń, seminariów i warsztatów z zakresu tłumaczeń ustnych (konsekutywnych i symultanicznych) oraz specjalistycznych (międzynarodowy obrót gospodarczy, prawo cywilne, branża TSL, nieruchomości) o różnym stopniu zaawansowania. Od 2013 roku jest Konsultantką Państwowej Komisji Egzaminacyjnej ds. Przeprowadzenia Egzaminu na Tłumacza Przysięgłego Języka Rosyjskiego w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Egzamin na tłumacza przysięgłego języka rosyjskiego – uwagi praktyczne

Podczas wystąpienia zostaną przypomniane pokrótce zasady uzyskania uprawnień tłumacza przysięgłego, omówione najczęściej pojawiające się błędy w parze językowej rosyjski-polski i polski-rosyjski, wskazane najczęstsze pułapki językowe. Autorka skupi się także nad kwestią przyczyn niskiej zdawalności egzaminu. Przytoczy przykłady praktyczne, przypomni dobre praktyki translatorskie, o których warto pamiętać zarówno na etapie przygotowywania się do egzaminu, jak i w jego toku. Wystąpienie będzie podzielone na dwie części: w pierwszej skupimy się na uwagach praktycznych dotyczących części pisemnej egzaminu, w drugiej – części ustnej. Zaprezentowany materiał będzie przydany dla tłumaczy planujących dalszy rozwój drogi zawodowej jako tłumacz przysięgły oraz dla poczatkujących tłumaczy i studentów/absolwentów kierunków lingwistycznych.

dr DARIUSZ GANCARZ – radca prawny, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego, doktor nauk humanistycznych. Absolwent studiów podyplomowych z zakresu prawa karnego materialnego, które ukończył na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wieloletni wykładowca akademicki na specjalności filologia rosyjska (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Uniwersytet Jagielloński). Obecnie kieruje działem prawnym w spółce prowadzącej sieć placówek handlowych oraz prowadzi w Gdyni kancelarię radcy prawnego i kancelarię tłumacza przysięgłego.

Czyn zabroniony a przestępstwo. Klasyfikacja przestępstw (ciężar, wina, forma czynu, skutek, typ, tryb ścigania)

Prelegent w swoim wystąpieniu postara się wyjaśnić uczestnikom różnicę znaczeniową pomiędzy czynem zabronionym a przestępstwem. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na ustawowe znamiona przestępstwa z ich podziałem na znamiona opisowe i ocenne. Następnie poruszona zostanie kwestia klasyfikacji przestępstw ze względu na ich wagę (zbrodnia, występek), formę winy (wina umyślna i nieumyślna), postać czynu (działanie i zaniechanie), znamię skutku (przestępstwo formalne i materialne), typ przestępstwa (podstawowy, kwalifikowany, uprzywilejowany) oraz tryb ścigania (publicznoskargowe i prywatnoskargowe). Prelegent wskaże nierzadko spotykane, w jego opinii, trudności tłumaczy języka rosyjskiego z przekładem terminologii dotyczącej czynu zabronionego i przestępstwa.

SEKCJA WŁOSKA, 24 października 2024 r.

dr ŁUKASZ JAN BEREZOWSKI – filolog, italianista, doktor nauk humanistycznych (2012 r.), absolwent Katedry Italianistyki (2007 r.), Instytutu Lingwistyki Stosowanej (2008 r.) oraz Szkoły Prawa Włoskiego i Europejskiego UW i Università degli Studi di Catania (2013 r.), stypendysta uniwersytetów w Rzymie, Neapolu i Perugii, adiunkt w Zakładzie Italianistyki UŁ (od 2014 r.), autor i współautor ponad trzydziestu publikacji naukowych z zakresu lingwistyki prawniczej, przekładu prawno-prawniczego i specjalistycznego, przekładoznawstwa, socjolingwistyki, leksykografii, historii i filozofii języka. Jest biegłym sądowym w dziedzinach juryslingwistyka oraz prawo obce (system prawny Republiki Włoskiej) przy Sądzie Okręgowym w Warszawie. Członek PT TEPIS (od 2014 r.), przewodniczący sekcji włoskiej PT TEPIS (od 2015 r.). Zorganizował blisko czterdzieści warsztatów i konferencji dla tłumaczy języka włoskiego.

Biegły tłumacz języka polskiego w postępowaniu karnym we Włoszech w kontekście nowelizacji prawa karnego procesowego (reforma Cartabii)

Celem wystąpienia jest przedstawienie pozycji prawnej i faktycznej biegłych świadczących usługi tłumaczeniowe dla organów ścigania i sądownictwa w pionie karnym we Włoszech na przykładzie sytuacji tłumaczy języka polskiego w apelacji rzymskiej, a także najważniejszych problemów translatorskich i organizacyjnych powstających we współpracy z wymia-

rem sprawiedliwości na przykładzie sądów apelacji rzymskiej. Ponadto, zostanie omówiony wykaz czynności i typologia dokumentów w postępowaniu karnym przed sądami włoskimi (z udziałem cudzoziemca i tłumacza). Prelegent scharakteryzuje także zmiany w prawie karnym procesowym z 2022 roku (reforma Cartabii) i ich wpływ na udział tłumacza w postępowaniach sądowych.

---

dr ROBERTO PRIVITERA – prawnik, radca prawny, ukończył z wyróżnieniem Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Wydział Prawa Università degli Studi di Catania, kierownik Szkoły Prawa Włoskiego i Europejskiego UW. Specjalizuje się w prawie gospodarczym (prawo spółek, kontrakty), prawie rodzinnym oraz w międzynarodowych postępowaniach sądowych. Prowadzi stałą obsługę klientów włoskojęzycznych. Wykładał prawo włoskie w ramach IPSKT Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW. Występował jako prelegent podczas konferencji oraz szkoleń z zakresu prawa włoskiego i polskiego oraz włoskiego języka prawniczego (m.in. jako prowadzący intensywny kurs tłumaczeń prawniczych, kurs prawa włoskiego dla tłumaczy oraz liczne repetytoria i warsztaty dla tłumaczy organizowane przez PT TEPIS).

Warsztat tłumaczenia prawniczego: przekazanie skazanego-cudzoziemca do wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności w kraju jego pochodzenia

Celem prelekcji jest omówienie regulacji włoskiego i polskiego prawodawstwa związanego z przekazaniem skazanego-cudzoziemca (obywatela polskiego odbywającego karę pozbawienia wolności we Włoszech do Polski i włoskiego w Polsce do Włoch). Ponadto, zostanie przedstawione tłumaczenie dokumentów przedmiotowego postępowania z języka włoskiego na polski i *vice versa*.

---

dott.sa EWA WAWSZCZAK – filolog, pedagog, specjalistka resocjalizacji, socjoterapii i profilaktyki społecznej, absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi oraz Università degli Studi di Catania (kurs prawa włoskiego i europejskiego), biegła tłumaczka języka polskiego przy wydziale karnym Sądu w Rzymie (od 2011 roku) oraz przy wydziale cywilnym (od 2019 roku).

Warsztat tłumaczenia medycznego: opinia sądowo-psychiatryczna podejrzanego w postępowaniu karnym we Włoszech

Warsztat obejmie tłumaczenie tekstu opinii sądowo-psychiatrycznej podejrzanego o usiłowanie zabójstwa w postępowaniu karnym we Włoszech. Uczestnicy poznają zakres wykonywanych czynności, najważniejsze słownictwo w tym zakresie, a także otrzymają glosariusz terminów medycznych niezbędny do przetłumaczenia wymienionego dokumentu.

← powrót

SEKCJA UKRAIŃSKA, 24 października 2024 r.

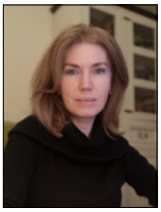

dr MAJA WERBENIEC-MICHALAK – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego i rosyjskiego od 2000 roku, absolwentka Instytutu Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Filologii Narodowego Uniwersytetu im. Tarasa Szewczenki w Kijowie. Specjalizuje się w ukraińskiej terminologii prawnej i prawniczej, doktor nauk humanistycznych na podstawie rozprawy doktorskiej *Terminologia prawna i prawnicza w języku ukraińskim: historia kształtowania się i funkcjonowanie*. Ma doświadczenie w pracy nauczyciela akademickiego, lektora i redaktora. Od roku 2016 roku jest członkiem zwyczajnym PT TEPIS.

Transliteracja na styku języków – radzieckie vs. ukraińskie dokumenty stanu cywilnego

Podczas wystąpienia zostaną przedstawione sposoby ujednolicania zapisów imion i nazwisk dawnych obywateli radzieckich w dokumentach sporządzonych w języku rosyjskim z dokumentami wydawanymi obecnie obywatelom ukraińskim. Zostaną podane przykłady gotowych rozwiązań, dzięki którym dawne i współczesne dokumenty będą ze sobą współgrały. Prelegentka omówi zawiłe przypadki (np. gdy jeden z dziadków był Ukraińcem, pradziad Polakiem, babka Gruzinką, a druga babka – Bułgarką), a także sposób przekładu imion rzadko spotykanych.

mgr DOROTA PAWAŁOWSKA – członek nadzwyczajny TEPIS od 2006 r., absolwentka studiów magisterskich na kierunku filologia rosyjsko-ukraińska Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Specjalizuje się w tłumaczeniu tekstów prawniczych, publicystycznych, literackich. W 2022 roku została laureatką konkursu tłumaczeniowego *Poznań na językach* organizowanego przez UAM w kategorii tłumaczenie na język ukraiński. Nagrodzone przez kapitułę konkursową tłumaczenia obejmowały fragment prozy o poznańskich *fyrtlach*, czyli w tłumaczeniu z gwary poznańskiej dzielnicach miasta oraz przekład wiersza wybitnego poety i tłumacza – Stanisława Barańczaka. Jest tłumaczką z języka rosyjskiego i ukraińskiego z 20-letnim doświadczeniem; prowadzi własne biuro tłumaczeń Idea Lang.

Nazwy geograficzne z obszaru Ukrainy

Podczas webinarium zostaną wyjaśnione i usystematyzowane najważniejsze pojęcia i definicje związane z tematyką, następnie uczestnicy będą mieli możliwość zapoznania się m.in. z pracami Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ustanawiania zasad latynizacji ukraińskich nazw geograficznych. Ponadto, uczestnikom zostaną udostępnione przydatne linki do materiałów źródłowych oraz ogólne zasady standaryzacji, a także możliwości spolszczania nazw geograficznych. Zasady te zostaną następnie omówione na przykładzie transliteracji konkretnych nazw ukraińskich miejscowości w tłumaczeniach dokumentów stanu cywilnego na język polski. Przytoczone zostaną również przykłady rozbieżności w interpretacji ustanowionych norm przez tłumaczy i urzędników.

mgr YULIYA GOGOL – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego. Absolwentka studiów humanistycznych (historia) na Ukraińskim Uniwersytecie Katolickim we Lwowie, skąd pochodzi oraz studiów magisterskich z dyplomacji na Collegium Civitas w Warszawie, gdzie mieszka i pracuje. Od ponad dziesięciu lat tłumaczy, a jej specjalizacją i zarazem wielką pasją są tłumaczenia ustne. Wykonuje również tłumaczenia pisemne na potrzeby sądów czy tłumaczenia sądowe na zlecenie klientów prywatnych. Interesuje się współczesnymi wyzwaniami technologicznymi z punktu widzenia zawodu; w życiu codziennym także stara się podążać za rozwojem technologicznym. Interesuje się sztuką i kulturą współczesną.

Zbrodnie wojenne: nazewnictwo ukraińskich organów ścigania i słownictwo

W stanie wojennym w Ukrainie powstały nowe instytucje albo oddziały istniejących instytucji, które badają zbrodnie wojenne. Nazewnictwo takich organów pojawia się często w dokumentach tłumaczonych (niekiedy stanowisko jednej osoby może zajmować kilka wersów w tekście). Podczas wystąpienia zostanie omówione nazewnictwo organów zajmujących się ściganiem przestępców wojennych w Ukrainie oraz podstawowy glosariusz, który może być pomocny przy przesłuchaniu świadka w sprawie zbrodni wojennych. Prelekcja odbędzie się w formie warsztatu-burzy mózgów.

mgr VADYM REKEL – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego od 2017 roku. Słuchacz seminarium doktorskiego w eksternistycznym trybie przygotowania rozprawy doktorskiej w zakresie prawa pod kierownictwem dr hab. Ewy Kruk, prof. UMCS. Interesuje się prawem karnym. Ma dziesięcioletnie doświadczenie w rachunkowości, które zdobywał w międzynarodowych firmach, takich jak: Cisco, Philip Morris, Whirlpool.

Rola tłumacza w postępowaniu karnym o przestępstwo oszustwa metodą na Blik – wybrane praktyczne zagadnienia

Celem wystąpienia jest próba przedstawienia roli tłumacza w postępowaniu karnym o przestępstwo oszustwa metodą na Blik. Zostanie omówiona na specyfika zasad pracy tłumacza z dowodami rzeczowymi oraz terminologia, którą posługują się sprawcy. W zarysie zostaną przedstawione terminy procesowe istotne w aspekcie tłumaczenia. W podsumowaniu prelegent omówi praktyczną rolę tłumacza w postępowaniu karnym.

Podatkowe i księgowe aspekty prowadzenia kancelarii tłumacza przysięgłego, czyli jak płacić mniej podatków

Celem wystąpienia jest syntetyczne przedstawienie podatkowych i księgowych aspektów prowadzenia kancelarii tłumacza przysięgłego. Zostaną omówione sposoby sprawnej organizacji prowadzenia księgowości. Następnie zostaną zasygnalizowane zasady dokonywania rozliczeń z organami z podatkowego punktu widzenia. Ponadto zostaną przedstawione zasady wystawiania dokumentów księgowych, korekt, wniosków o utracony zarobek etc.

← powrót

SEKCJA ANGIELSKA, 25 października 2024 r.

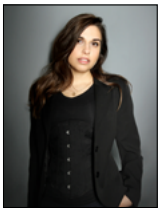

mgr JAGODA RATAJCZAK – filolożka, tłumaczka przysięgła i konferencyjna, członkini Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, absolwentka Wydziału Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, autorka pierwszej w Polsce książki popularnonaukowej poświęconej wielojęzyczności *Językczni. Co język robi naszej głowie* (2020) oraz książki *Luka. Jak wstyd i lęk dziurawią nam język* (2023). W mediach społecznościowych upowszechnia wiedzę o językoznawstwie i przekładzie specjalistycznym. Jest inicjatorką cyklu *Kolacje z Legal English* obejmującego kilkadziesiąt lekcji poświęconych wybranym zagadnieniom przekładu prawniczego (cykl zgromadził kilka tysięcy obserwatorów na Instagramie). Mieszka w Poznaniu.

Co błędy w prasowych tłumaczeniach mówią nam o amerykańskim prawie… i czego nas uczą o (tłumaczeniowej) ostrożności

Błędy lub nieścisłości w polskich artykułach prasowych poświęconych głośnym sprawom sądowym w USA dowodzą, że rozumienie specyfiki amerykańskiego prawa i umiejętności w zakresie przekładu prawniczego są użyteczne nie tylko dla zawodowych tłumaczy. Także dla nich błędy te są cenną wskazówką w zakresie rozpoznawania terminów, które mogą być problematyczne w tłumaczeniu, a także źródła ich błędnego rozumienia. Prelegentka rozpatrzy wybrane terminy z amerykańskiego prawa karnego (znaczenie, geneza błędów w ich przekładzie), pojawiające się w kontekście spraw omawianych na łamach polskiej prasy. Ponadto, przedstawi propozycje tłumaczenia zarówno poprawnego, jaki i zrozumiałego dla czytelnika.

---

mgr WOJCIECH WOŁOSZYK – prawnik-lingwista, tłumacz prawniczy oraz weryfikator tłumaczeń prawniczych i unijnych, biegły sądowy z zakresu juryslingwistyki, prezes spółki IURIDICO Legal & Financial Translations, autor publikacji z zakresu problematyki terminologicznej w tłumaczeniach prawniczych oraz aspektów prawnych funkcjonowania branży tłumaczeniowej, w tym praw własności intelektualnej i zamówień publicznych, bloger i szkoleniowiec, koordynator zespołu weryfikatorów pracujących nad polską wersją *The World Law Dictionary*, koordynator programu szkoleń językowych dla prawników „English for Law". Jest członkiem Kolegium Ekspertów PT TEPIS, współzałożycielem i przewodniczącym Związku Pracodawców Branży Tłumaczeniowej POLOT. Ponadto jest prelegentem na licznych konferencjach branżowych.

Dał nam przykład Bonaparte, jak tłumaczyć mamy: Kodeksy cywilne Luizjany i Quebecu jako narzędzia w warsztacie polskiego tłumacza prawniczego

Prelegent będzie rozpatrywać zagadnienie wykorzystania kodeksów cywilnych Luizjany i Quebecu jako narzędzi wspomagających pracę polskiego tłumacza prawniczego. Wymienione akty prawne, sięgające swoimi korzeniami Kodeksu Napoleona i rewolucji francuskiej,

stanowią wyjątkowe połączenie tradycji prawa kontynentalnego i common law. Są elementem systemów prawnych, które na poziomie federalnym opierają się na prawie precedensowym, a jednocześnie posiadają wspólne źródła i zbliżoną siatkę pojęciową z polskim Kodeksem cywilnym. Dzięki temu mogą służyć jako cenny materiał referencyjny w badaniach terminologicznych i komparatystycznych polskiego tłumacza prawniczego. W wystąpieniu zostaną rozpatrzone konkretne przykłady ilustrujące praktyczne zastosowanie tych źródeł w rozwiązywaniu wyzwań terminologicznych z obszaru prawa cywilnego materialnego.

---

dr hab. ALEKSANDRA MATULEWSKA, prof. UAM – jest absolwentką Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydziału Neofilologii, Instytutu Językoznawstwa (mgr językoznawstwa i informacji naukowej w 2000 r., doktor nauk filologicznych w zakresie językoznawstwa ogólnego w 2005 r., doktor habilitowany w językoznawstwa stosowanego w 2014 r.). Jest tłumaczką, członkiem ekspertem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół przekładu specjalistycznego w tym prawniczego, analizy porównawcze języków specjalistycznych (tj. język prawny i prawniczy, logistyki, historii, sokolnictwa, zoologii, łowiecki, itp.), semiotyki prawniczej.

O roli tłumacza w zapewnieniu przestrzegania praw człowieka w toku postępowań sądowych

Tłumacz odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu przestrzegania praw człowieka w postępowaniach sądowych, zwłaszcza w kontekście prawa do rzetelnego procesu i obrony. Gwarantuje on, że osoby nieposługujące się językiem sądu mają pełny dostęp do informacji oraz mogą skutecznie uczestniczyć w procedurach. Tłumaczenie precyzyjne i obiektywne umożliwia stronom zrozumienie zarzutów, dowodów oraz decyzji sądu. Nieścisłości w przekładzie mogą prowadzić do naruszenia fundamentalnych praw, w tym prawa do obrony. Jednocześnie w przekładzie zawsze następuj pewna utrata informacji. Tym samym tłumacz jest kluczowym elementem systemu ochrony praw człowieka w sądownictwie. W wystąpieniu prelegentka przedstawi przykłady ilustrujące wyżej wymienione zagadnienie.

---

mgr ANNA SETKOWICZ-RYSZKA – tłumaczka specjalizująca się w tekstach prawnych i prawniczych EN-PL/PL-EN od 1997 r., ma doświadczenie w tłumaczeniu, weryfikacji i postedycji aktów prawnych, umów, opinii prawnych i finansowych, dokumentów księgowych i akademickich tekstów na temat prawa. Ma uprawnienia tłumacza przysięgłego języka angielskiego od 2004 roku. W latach 2017-2021 pełniła funkcję skarbnika PT TEPIS, obecnie zaś jest przewodniczącą komisji rewizyjnej. Jest dydaktyczką przekładu prawnego; prowadzi praktyczne warsztaty tłumaczeniowe podczas kursów dla tłumaczy specjalistycznych. Od roku 2021 jest doktorantką na Uniwersytecie Łódzkim.

Czy postedycja tekstów prawnych po DeepL to rzeczywiście kaszka z mleczkiem

Podczas warsztatów zostaną scharakteryzowane cechy języka prawa, a następnie rozpatrzone wybrane typowe problemy występujące w tłumaczeniu maszynowym tekstów z dziedziny prawa. Przykłady pochodzą z abstraktów artykułów o prawie autorskim i prawie

spółek. W drugiej części warsztatów uczestnicy spróbują swoich sił w postedycji krótkiego fragmentu umowy najmu, przetłumaczonego na język polski przez DeepL. Następnie prelegentka podejmie próbę odpowiedzi na tytułowe pytanie, a raczej wyjaśnienia, dlaczego wykonuje postedycję w dziedzinie prawa, choć to nie kaszka z mleczkiem.

SEKCJA CZESKA, 25 października 2024 r.

mgr MARIAN MARTYNEK – jest doradcą podatkowym zarejestrowanym w Izbie Doradców Podatkowych Republiki Czeskiej od 2002 roku. Specjalizuje się w problematyce podatku dochodowego od osób prawnych i podatku VAT. Doświadczenie zawodowe zdobywał w jednej z firm konsultingowych w ramach BIG 4, gdzie od 2010 do 2018 r. kierował zespołem podatkowym w Ostrawie. Oprócz standardowego systemu podatkowego dla średnich i dużych przedsiębiorstw, Pomógł w efektywnym ustawieniu, a następnie kontrolą nad przestrzeganiem zgodności zachęt inwestycyjnych i ulg badawczo-rozwojowych przed organami podatkowymi. Posiada bogate doświadczenie w zakresie międzynarodowego opodatkowania w firmach produkcyjnych. Pomógł także w obronie odpowiedniego ustawienia cen transferowych (*transfer pricing*) w grupach przedsiębiorstw. Posługuje się językiem czeskim, polskim i angielskim.

Zagadnienia z zakresu przekładu terminologii podatkowej na przykładzie decyzji sądowych o tematach podatkowych.

Spotkanie warsztatowe stanowi kontynuację pierwszego szkolenia z zakresu terminologii podatkowo-księgowej, które odbyło się w Ostrawie na początku 2023 roku. Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych na spotkanie, podczas którego poruszone zostaną kolejne kwestie dotyczące problematyki przekładu tekstów z zakresu księgowości kadrowo-płacowej, jak również terminologii ekonomicznej związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podczas spotkania wskazane zostaną m.in. różnice systemowe, które mogą potencjalnie utrudniać tłumaczom wykonywanie tłumaczeń tekstów o takim charakterze.

PhDr. JIŘÍ MURYC, Ph.D. – czeski językoznawca, tłumacz i lektor języka polskiego jako obcego, kierownik Katedry Slawistyki Uniwersytetu Ostrawskiego. Studiował filologię polską na Uniwersytecie Ostrawskim. Odbył studia doktoranckie na kierunku językoznawstwo polskie, uzyskując stopnie doktora i doktora filozofii. Uczestniczył w Szkole Języka i Kultury Polskiej KUL. Odbył staże na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego oraz na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie. Był członkiem Senatu Akademickiego Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ostrawskiego (2012 r. – 2018 r.), jest członkiem Stowarzyszenia „Bristol" Polskich i Zagranicznych Nauczycieli Kultury Polskiej i Języka Polskiego jako Obcego, Komisji Socjolingwistyki Międzynarodowego Komitetu Slawistów. Jest członkiem dwóch zespołów grantowych: *Polski.info – Further development of the e-learning platform for the Polish language* oraz *Towards Modern Slavic Studies*.

← powrót

Překlad a lokalizace on-line portálu pro výuku polštiny jako cizího jazyka

Uczenie się z wykorzystaniem Internetu jest jedną z najprostszych i najbardziej efektywnych form uczenia się, która ma zastosowanie także w nauce języków. Wiedzieli o tym również pomysłodawcy i autorzy interaktywnej platformy e-learningowej polski.info, która pomaga nauczyć się podstaw języka polskiego – drugiego co do wielkości języka słowiańskiego po rosyjskim. Nauka odbywa się online, efektywnie i za darmo. Platforma została stworzona specjalnie dla cudzoziemców, którzy chcieliby zacząć mówić po polsku i dowiedzieć się więcej o Polsce – kraju o bogatej europejskiej historii i kulturze. Na platformie znajdują się podstawowe informacje o życiu w Polsce, polskich tradycjach, języku codziennej komunikacji. Materiały dostępne na polski.info pozwolą nauczyć się komunikowania w języku polskim, ułatwią zrozumienie Polaków i ich życia, a nawet mogą zwiększyć szanse na rynku pracy. Podczas warsztatów zaprezentowane zostaną najbardziej interesujące aspekty powstawania portalu ze wskazaniem na różnice i podobieństwa języka polskiego i czeskiego, które utrudniają lub ułatwiają naukę języka polskiego m.in. Czechom. Prowadzący wprowadzi nas w tajniki lokalizacji portalu, prac towarzyszących tłumaczeniu treści oraz pułapek, na które natrafili twórcy platformy.

---

dr ANNA SZUSTER – tłumaczka przysięgła i specjalistyczna języka czeskiego. Członkini TP TEPIS oraz czeskiej Izby Tłumaczy Przysięgłych. Absolwentka bohemistyki Uniwersytetu Śląskiego oraz studiów podyplomowych z zakresu prawa dla tłumaczy przysięgłych na Wydziale Prawa Uniwersytetu Karola w Pradze. Wykładowca akademicki Uniwersytetu Ostrawskiego, autorka książki *The Language of Czech and Polish Civil Law Contracts: A Comparative Study Based on Corpus Research* (Peter Lang, 2023). Propagatorka szkoleń oraz spotkań dla tłumaczy i studentów kierunków tłumaczeniowych.

Networking – rozmowy z tłumaczami, wymiana doświadczeń

W tej części zostaną poruszone tematy zajmujące środowisko tłumaczy w parze język polski – język czeski. Będzie to okazja do nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń oraz spostrzeżeń zawodowych.

SESJA PLENARNA, 26 października 2024 r.

dr MAŁGORZATA OŻGA-ULLA – doktor nauk prawnych, mediatorka, tłumaczka przysięgła języka francuskiego, specjalizująca się w tłumaczeniach prawnych i prawniczych. W latach 2007–2017 pełniła funkcję tłumaczki przysięgłej języka polskiego – eksperta sądowego przy Sądzie Apelacyjnym w Riom (Francja). Od 2018 r. jest tłumaczką urzędową i sądową języka polskiego w szwajcarskich kantonach romańskich (m.in. Bern, Fribourg, Neuchâtel). Członek ekspert PT TEPIS. Absolwentka Wydziału Prawa Uniwersytetu Gdańskiego, stypendystka rządu francuskiego na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jean Moulin w Lyonie. Zdobyła specjalizacje w dziedzinie prawa i działalności organów publicznych w Instytucie Administracji Publicznej (Uniwersytet w Lozannie) oraz mediacji (Uniwersytet w Genewie). Posiada bogate doświadczenie zawodowe zdobyte jako urzędnik w polskiej administracji rządowej (Ministerstwo Finansów) oraz jako wykładowca uniwersytecki (Francja i Kanada). Pracowała również w międzynarodowej kancelarii prawnej w Lyonie, a także w Komisji Europejskiej w Brukseli. Aktualnie w Szwajcarii prowadzi wykłady dla studentów oraz personelu humanitarnego z dziedziny międzynarodowego prawa humanitarnego oraz praw człowieka, w tym praw kobiet i dziewcząt.

Walka z cyberprzestępczością w Unii Europejskiej

Podczas prelekcji zostaną omówione zagadnienia związane z polityką walki z cyberprzestępczością przyjętą w UE, zwalczaniem oszustw związanych z bezgotówkowymi środkami płatniczymi, wymiarem sprawiedliwości i działaniami policji (dostęp do dowodów elektronicznych), technikami kodowania jako środkiem bezpieczeństwa chroniącym przed cyberatakami, cyberdyplomacją, a także sankcjami stosowanymi w ramach walki z cyberprzestępczością oraz finansowaniem walki z cyberprzestępczością w UE oraz badaniami dotyczącymi cyberprzestępczości.

dr DARIUSZ KOŹBIAŁ – adiunkt i członek zespołu badawczego EUMultiLingua w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa (2020 r.), absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego (2023 r.). Autor monografii „The Language of EU and Polish Judges: Investigating Textual Fit Through Corpus Methods" (Peter Lang, 2020 r.) oraz „Status prawny zawodu tłumacza przysięgłego" (C.H. Beck, 2024 r.).

Samorządność zawodu tłumacza przysięgłego jako zawodu zaufania publicznego

Podczas wystąpienia zostanie przedstawiona koncepcja samorządu zawodowego tłumaczy przysięgłych, opracowana na podstawie organizacji samorządu zawodowego notariuszy. Zawód notariusza można wszakże uznać za zawód najbardziej zbliżony pod względem swojej specyfiki do zawodu tłumacza przysięgłego. W toku wystąpienia zostanie omówiony także zakres, w jakim należałoby przekazać władztwo publiczne samorządowi zawodowemu tłumaczy przysięgłych o obowiązkowej przynależności, stanowiącemu istotny element modelu ustrojowego państwa demokratycznego przy jednoczesnym wskazaniu, iż jego zadania musiałyby być realizowane w oparciu o konstytucyjną zasadę subsydiarności.

mgr ANNA SETKOWICZ-RYSZKA – bionota w sekcji Sekcja angielska, 25 października 2024 r.

„Translatoryczny Sherlock", który wie, że w tłumaczeniu prawniczym „nie można iść na skróty". Co doświadczeni tłumacze prawniczy mówią o sobie w ankiecie

W prezentacji zostaną przedstawione wyniki i wnioski z ankiety internetowej z 2023 roku, przeprowadzonej wśród doświadczonych polskich tłumaczy prawniczych, głównie przysięgłych, w ujęciu ilościowym i jakościowym (cytaty z odpowiedzi na pytania otwarte). Badanie to koncentrowało się na czynnikach rozwoju zawodowego i cechach ekspertów. Na jego podstawie prelegentka wskaże, co dla respondentów jest najistotniejszym czynnikiem rozwoju, a co najmniej ważnym; wskaże, na jakie zmiany w swojej pracy zawodowej na przestrzeni lat wskazują tłumacze (z uwzględnieniem aspektu samodoskonalenia, korzystania z rozwiązań technologicznych oraz obaw i lęków związanych z przyszłością zawodową).

dr MARTA CZYŻEWSKA – Prezes PT TEPIS XI i obecnej XII kadencji, tłumaczka przysięgła języka niemieckiego, członek ekspert PT TEPIS, przewodnicząca Sekcji Niemieckiej od 2008 r., członek Kolegium Ekspertów PT TEPIS; absolwentka filologii germańskiej Uniwersytetu Warszawskiego, autorka publikowanych przekładów tekstów prawnych i prawniczych, artykułów i książek o tematyce językoznawczej (w tym tłumaczeniowej); nauczyciel akademicki w Instytucie Germanistyki UW oraz na innych uczelniach (tłumaczenia specjalistyczne, lingwistyka ogólna i stosowana); współorganizatorka licznych konferencji naukowych, m.in. "Słowa klucze" (wspólnie z Wydziałem Polonistyki UW); członek Rady Dydaktycznej w strukturach Wydziały Neofilologii UW; członek Kolegium Redakcyjnego czasopisma *Lingua Legis*.

Ankieta dla tłumaczy przysięgłych 2024 – jakich zmian oczekujemy w przyszłości?

W kwietniu 2024 r. przedstawiciele PT TEPIS oraz ZZTPwP zostali zaproszeni do Ministerstwa Sprawiedliwości na rozmowę, potem dołączyły do nas pozostałe organizacje – BST, LST, STP. Na spotkaniu roboczym w maju br. ustalono, że przedstawiciele środowiska tłumaczy przygotują propozycje zmian przepisów oraz rozwiązań, których wprowadzenie umożliwi wyeliminowanie aktualnych problemów w codziennej pracy TP. Przygotowaliśmy ankietę dla TP, w której zapytaliśmy m.in. o legitymację TP, rozszerzenie katalogu czynności TP, formę zlecania tłumaczeń poświadczonych dla policji, prokuratury, sądu i organów administracji publicznej, a także o to, czy należy zachować czy znieść obowiązek precyzowania formy dokumentu źródłowego (np. oryginał) przy sporządzaniu poświadczonych tłumaczeń pisemnych. W ankiecie wzięło udział kilkuset tłumaczy. Niniejsze wystąpienie jest próbą podsumowania wybranych zagadnień poruszonych w ankiecie.